

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 15. mai 2020
(OR. en)

8038/20

Institutsioonidevaheline
dokument:
2020/0079(NLE)

UK 9

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Jordi AYET PUIGARNAU, direktor
Kättesaamise kuupäev:	15. mai 2020
Saaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2020) 195 final
Teema:	Ettepanek: NÕUKOGU OTSUS, milles määratakse kindlaks seisukoht, mis võetakse Euroopa Liidu nimel Suurbritannia ja Põhja-liri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise lepinguga loodud ühiskomitees seoses nimetatud lepingu muutmist käsitleva otsuse vastuvõtmisega

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2020) 195 final.

Lisatud: COM(2020) 195 final

Brüssel, 15.5.2020
COM(2020) 195 final

2020/0079 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

milles määratakse kindlaks seisukoht, mis võetakse Euroopa Liidu nimel Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise lepinguga loodud ühiskomitees seoses nimetatud lepingu muutmist käsitleva otsuse vastuvõtmisega

SELETUSKIRI

1. KAVANDATAV REGULEERIMISESE

Komisjon teeb ettepaneku, et nõukogu määraks kindlaks seisukoha, mis võetakse liidu nimel Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise lepinguga (edaspidi „väljaastumisleping“) loodud ühiskomitees seoses ühiskomitee otsusega muuta nimetatud lepingut.

2. ETTEPANEKU TAUST

2.1. Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise leping

Väljaastumislepingus on sätestatud kord, mille alusel toimub Ühendkuningriigi väljaastumine liidust ja Euratomist. Väljaastumisleping jõustus 1. veebruaril 2020.

2.2. Ühiskomitee

Väljaastumislepingu artikli 164 lõikega 1 loodud ühiskomitee koosneb liidu ja Ühendkuningriigi esindajatest. Ühiskomiteed juhivad ühiselt liit ja Ühendkuningriik. Ühiskomitee töökord on sätestatud väljaastumislepingu VIII lisas. Ühiskomitee tuleb kokku liidu või Ühendkuningriigi taotlusel vähemalt kord aastas, kusjuures kohtumiste ajakava ja päevakord määratakse kindlaks vastastikusel kokkuleppel.

Ühiskomitee ülesanded on sätestatud väljaastumislepingu artiklis 164 ja need seisnevad peamiselt järgmises:

- järelevalve väljaastumislepingu rakendamise ja kohaldamise üle kas otseselt või talle alluvate erikomiteede töö kaudu;
- otsuste ja soovitude, kaasa arvatud nendega ettenähtud lepingumuudatuste vastuvõtmine;
- lepingu tõlgendamise ja kohaldamisega seoses tekkida võivate probleemide ennetamine ja vaidluste lahendamine.

2.3. Ühiskomitee kavandatav otsus

Vastavalt väljaastumislepingu artikli 164 lõike 5 punktile d võib ühiskomitee võtta vastu otsuse, millega muudetakse väljaastumislepingut, et parandada vigu, kõrvaldada väljajätte ja muid puudusi või lahendada olukordi, mida väljaastumislepingu allkirjastamise ajal ei osatud ette näha, tingimusel et sellised muudatused ei muuda lepingu olulisi osi.

Kavandatava otsuse eesmärk on kõrvaldada väljajätte ja puudusi, mis ei muuda väljaastumislepingu olulisi osi.

Kavandatav otsus muutub poolte jaoks siduvaks vastavalt väljaastumislepingu artikli 166 lõikele 2. Vastavalt töökorra 9. reeglile märgitakse ühiskomitee vastuvõetud otsustes nende jõustumise kuupäev.

3. LIIDU NIMEL VÕETAV SEISUKOHT

3.1. Finantssätteid käsitlev viies osa

Väljaastumisleping jõustus algselt kavandatust hiljem, sest Ühendkuningriigi liidu liikmesriigi staatust pikendati mitu korda, ning seetõttu on finantssätteid käsitlevas viiendas osas vaja teha mitu tehnilist kohandust.

- 3.1.1. *Artiklis 135 on käsitletud Ühendkuningriigi osamaksu ning osalemist liidu eelarve täitmises. Selle eesmärk on tagada Ühendkuningriigi tavapärase osamaksu ja osalemine liidu eelarves alates väljaastumise kuupäevast kuni üleminekuperioodi lõpuni. Ühendkuningriigi liidust väljaastumise kuupäev oli 31. jaanuar 2020 ning seega on õiguskindluse huvides otstarbekas kustutada lepingu artikli 135 pealkirjast ja lõikest 1 viide 2019. aastale.*
- 3.1.2. *Artiklis 137 on käsitletud Ühendkuningriigi osalemist liidu programmide ja meetmete rakendamises alates Ühendkuningriigi liidust väljaastumise kuupäevast kuni üleminekuperioodi lõpuni. Ühendkuningriigi liidust väljaastumise kuupäev oli 31. jaanuar 2020 ning seega on õiguskindluse huvides otstarbekas kustutada lepingu artikli 137 pealkirjast ja lõikest 1 viide 2019. aastale.*
- 3.1.3. *Artiklis 143 on käsitletud tingimuslikke finantskohustusi, mis on seotud finantsabiks antud laenude, EFSI, EFSD ja välislaenude andmise volitusega. Selle artikliga on liidu jaoks ette nähtud mitmesuguste aruannete esitamise kohustused, mille aruandekuupäevad on juba möödunud. Esimene selline kuupäev on 31. juuli 2019, mil tulnuks esitada esimene artikli 143 kohane aruanne finantstehingute olukorra kohta Ühendkuningriigi liidust väljaastumise kuupäeval. Ühendkuningriigi liidust väljaastumise kuupäev oli 31. jaanuar 2020 ning seega tuleb artikli 143 lõiget 1 muuta nii, et esimene aruanne tuleks esitada 31. juulil 2020. Ühtlasi tuleb nimetatud lõikes ka mujal kustutada viited 2019. aastale.*
- 3.1.4. *Artiklis 144 on käsitletud otsese või kaudse eelarve täitmise alla kuuluvaid rahastamisvahendeid, mida rahastatakse mitmeaastase finantsraamistiku (2014–2020) või varasemate finantsperspektiivide programmidest. Artiklis on viidatud artikli 143 kohasele esimesele aruandele finantstehingute olukorra kohta ja selle esitamise kuupäevale. Seepärast tuleb artikli 144 lõikes 1 muuta viidet nimetatud kuupäevale.*
- 3.1.5. *Artiklis 150 on käsitletud Ühendkuningriigi jätkuvat vastutust ja sissemakstud kapitali hüvitamist Euroopa Investeeringuspanga (EIP) raames kaheteistkümne osamaksega. Artiklis on esitatud kuupäev, mil tehakse esimene osamakse seoses Ühendkuningriigi sissemakstud kapitali tagasimaksmisega EIP poolt (15. detsember 2019), eesmärgiga alustada tagasimakseid selle aasta lõpus, mil toimub Ühendkuningriigi väljaastumine liidust. Ühendkuningriigi liidust väljaastumise kuupäev oli 31. jaanuar 2020 ning seepärast tuleb viidet nimetatud kuupäevale muuta. Pärast arutelusid EIP-ga tehakse ettepanek kavandada esimene osamakse 2020. aastaks, täpsemalt 15. oktoobriks 2020. Kuna tagasimaksete tegemine algab üks aasta hiljem, tuleb muuta ka lõppmakse kuupäeva, mis peaks olema 15. oktoober 2031. Artikli 150 lõiget 4 tuleks vastavalt muuta.*

Artiklis 150 on sätestatud ka see, et EIP teatab Ühendkuningriigi EIP finantstehingutest tuleneva riskipositsiooni 31. juulil 2019. Ühendkuningriigi liidust väljaastumise kuupäev oli 31. jaanuar 2020 ning seega tuleb lõikes 8 muuta selle teatamise kuupäeva, jättes kuupäeva samaks, kuid lükates selle aasta võrra edasi, st 31. juulile 2020.

Artiklis 150 on sätestatud kohustus, et EIP teatab igal aastal kuni Ühendkuningriigi kohustuse lõppemiseni selle artikli kohaselt Ühendkuningriigi EIP finantstehingutest tuleneva riskipositsiooni. Praegu on lepingus märgitud kuupäevaks iga aasta 31. märts alates 2020. aastast. Ühendkuningriigi liidust väljaastumise kuupäev oli 31. jaanuar 2020 ning seega tuleb esimeses aruandes kajastada järelejäävat riskipositsiooni 31. detsembri 2020. aasta seisuga; seepärast peaks esimene teatamine toimuma 31. märtsil 2021. Artikli 150 lõike 8 teist lõiku tuleks vastavalt muuta.

- 3.1.6. Artiklis 145 on käsitletud selle osa hüvitamist, mis Ühendkuningriigil on Euroopa Söe- ja Terasühenduse netovarades. Nendest varadest saadav tulu kantakse üle söe ja terase teadusfondi, mis rahastab söe ja terase valdkonna teadusprojekte. Need projektid ei ole mitmeaastase finantsraamistiku osa ning neil on omaette õiguslik alus: Euroopa Liidu lepingu protokoll nr 37 ESTÜ asutamislepingu kehtivuse lõppemise finantstagajärgede ning söe ja terase teadusfondi kohta. Sellest tulenevalt ei hõlma väljaastumislepingu artiklid 137 ja 138 nende projektidega seotud toetusi ja seega puuduvad sätted selliste kehtivate toetuslepingute kohta, millega antakse toetust Ühendkuningriigi toetusesaajatele enne üleminekuperioodi lõppu.

Seepärast tuleb väljaastumislepingut selle õigusliku tühimiku täitmiseks muuta. Tehakse ettepanek järgida söe ja terase teadusfondi toetuste puhul sama loogikat nagu mitmeaastase finantsraamistiku alusel rahastatavate toetuste puhul. See tähendab, et söe ja terase teadusfondi toetused, mis allkirjastatakse Ühendkuningriigi toetusesaajatega enne üleminekuperioodi lõppu, peaksid jääma kehtima kuni toetuse lõppemiseni. Selline lähenemisviis oleks kooskõlas ka söe ja terase teadusfondi rahastamiseeskirjadega, mille kohaselt rahastatakse aasta N kulukohustusi Euroopa Söe- ja Terasühenduse varadest aastal N-2 saadud tulust (teisisõnu rahastatakse 2020. aasta projekte 2018. aasta tuludest). Lähtudes analoogiast mitmeaastase finantsraamistiku põhimõttega ja võttes arvesse varade hüvitamise Ühendkuningriigile alates 30. juunist 2021, tehakse ettepanek lisada allkirjastamise tähtpäevana üleminekuperioodi lõpp. Selle kohta tuleks lepingu artiklile 145 lisada kolmas lõik.

3.2. Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokoll 2. lisa

Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokoll kehtestati selleks, et leida Ühendkuningriigi liidust väljaastumisega seoses lahendus Iirimaa saare ainulaadsele olukorrale. Protokoll sisaldab sätteid, et vältida Iirimaa ja Põhja-Iirimaa vahelisel piiril ranget piirikontrolli, ning sellega on ette nähtud Põhja-Iirimaa õigusnormide vastavusseviimine teatavate liidu kaupade ühtse turuga seotud õigusnormidega. Protokoll 2. lisa sisaldab protokoll 5 lõikes 4 osutatud liidu õiguse sätete loetelu, mida seoses sellega Põhja-Iirimaa suhtes kohaldatakse. Eksituse tõttu on lisa olevast nimekirjast puudu kaheksa õigusakti, mis on olulised siseturu õigusnormide kohaldamiseks Põhja-Iirimaale liikuva kauba suhtes. Peale selle on lisast eksituse tõttu välja jäänud ka kolm märkust, mis on vajalikud Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokoll 2. lisa loetletud teatavate konkreetsete õigusaktide kohaldamisala täiendavaks täpsustamiseks.

- 3.2.1. *Direktiiv (EL) 2019/904 teatavate plasttoodete keskkonnamõju vähendamise kohta*¹

Direktiiviga (EL) 2019/904 edendatakse ringmajanduse lähenemisviise, mille prioriteet on säästvad ja mittetoksilised korduskasutatavad tooted ja

¹ ELT L 155, 12.6.2019, lk 1.

korduskasutamise süsteemid ühekordselt kasutatavate toodete asemel, et vähendada tekkivate jäätmete koguseid. See direktiiv täiendab direktiivi 94/62/EÜ pakendite ja pakendijäätmete kohta, mida on Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollis 2. lisas juba nimetatud. Mõlema õigusakti kohaldamine Põhja-Iirimaa territooriumil on vajalik, et vältida erinevaid lähenemisviise jäätmetele, näiteks märgistamisnõuete vallas, ning tagada, et tooted, mida võib Põhja-Iirimaaal turule lasta, võib tuua ohutult ja seaduslikult üle piiri Iirimaa ja mujale ühtsele turule.

Eespool öeldut silmas pidades ning selleks, et säilitada siseturu terviklikkus pakendamise ja pakendijäätmete vallas, tehakse ettepanek lisada direktiiv (EL) 2019/904 nende liidu õigusnormide loetellu, mis kehtivad Põhja-Iirimaa suhtes vastavalt Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollis 2. lisa punktile „Jäätmed“.

3.2.2. *Direktiiv 2011/91/EL toidupartiide tähistamise ja märgistamise kohta*²

Direktiivis 2011/91/EL on sätestatud ühise tähistussüsteemi haldamise üld- ja horisontaalsätteid. Selle direktiiviga on kehtestatud partii märkimise üldine kohustus, ette nähtud erandid sellest kohustusest, kindlaks määratud ettevõtjate vastutus seoses nõuete järgimisega ning täpsustatud tähistuse sisu ja asukohta toiduainetel.

Partii tähis on kasulik teabeallikas, kui toidu suhtes on tekkinud vaidlusi või kui toit kujutab ohtu tarbija tervisele. See aitab toidukäitlejal hallata ohtlike toiduainete kõrvaldamist turult, sest võimaldab ohtlike toiduainete partii kiiresti kindlaks teha ja selle aegsasti turult kõrvaldada. Riikide ametiasutuste jaoks on see toidupettuste uurimisel hädavajalik töövahend.

Rahvusvahelisel tasandil on üldine kohustus viidata kinnispakis oleva toidu valmistamis- või pakkepartiile (*codex alimentarius* kinnispakis olevate toitude märgistamise üldstandard), kuid direktiivis on sätestatud ühised erinõuded, mis lähevad sellest kohustusest kaugemale. Ühtlasi peavad kolmandatest riikidest Euroopa Liitu sisenevate toiduainete puhul olema täidetud liidu õigusnormidega kehtestatud jälgitavusnõuded, et neid toiduaineid saaks liidus seaduslikult turustada.

Lisaks muule täiendab direktiiv 2011/91/EL kohustusi, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määruses (EÜ) nr 178/2002 (millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused) ning mis on Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollis 2. lisas juba kirjas.

Eespool öeldut silmas pidades ning nii siseturu terviklikkuse kui ka liidu kodanike tervise ja ohutuse säilitamiseks tehakse ettepanek lisada direktiiv 2011/91/EL nende liidu õigusnormide loetellu, mis kehtivad Põhja-Iirimaa suhtes vastavalt Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollis 2. lisa punktile „Toit – üldine“.

3.2.3. *Nõukogu 14. juuni 1966. aasta direktiiv 66/401/EMÜ söödakultuuride seemne turustamise kohta*³

Direktiivis 66/401/EMÜ on sätestatud söödakultuuri seemne liidus turustamise eeskirjad. Muu hulgas sisaldab see direktiiv nende seemnete kindlakstegemisele, tervisele ja kvaliteedile esitatavaid nõudeid ning nende sertifitseerimise meetmeid, mida järgides võib neid liidus vabalt turustada.

² ELT L 334, 16.12.2011, lk 1.

³ EÜT 125, 11.7.1966, lk 2298–2308.

Eespool öeldut silmas pidades ning selleks, et kaitsta söödakultuuride seemne turustamist liidus, tehakse ettepanek lisada direktiiv 66/401/EMÜ nende liidu õigusnormide loetellu, mis kehtivad Põhja-Iirimaa suhtes vastavalt Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollile 2. lisa punktile „Taimne paljundusmaterjal“.

3.2.4. *Nõukogu 20. juuli 1998. aasta direktiiv 98/56/EÜ dekoratiivtaimede paljundusmaterjali turustamise kohta*⁴

Direktiivis 98/56/EÜ on sätestatud dekoratiivtaimede paljundusmaterjali liidus turustamise eeskirjad. Muu hulgas sisaldab see direktiiv kõnealuse materjali kvaliteedile ja tervisele esitatavaid nõudeid, mida järgides võib seda materjali liidus vabalt turustada.

Eespool öeldut silmas pidades ning selleks, et kaitsta dekoratiivtaimede paljundusmaterjali turustamist liidus, tehakse ettepanek lisada direktiiv 98/56/EÜ nende liidu õigusnormide loetellu, mis kehtivad Põhja-Iirimaa suhtes vastavalt Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollile 2. lisa punktile „Taimne paljundusmaterjal“.

3.2.5. *Nõukogu 15. juuli 2008. aasta direktiiv 2008/72/EÜ köögiviljade paljundus- ja istutusmaterjali, välja arvatud seemne turustamise kohta*⁵

Nõukogu direktiivis 2008/72/EÜ on sätestatud köögiviljade paljundus- ja istutusmaterjali liidus turustamise eeskirjad. Muu hulgas sisaldab see direktiiv nimetatud materjali kindlakstegemisele, tervisele ja kvaliteedile esitatavaid nõudeid ning selle kontrollimise meetmeid, mida järgides võib seda liidus vabalt turustada.

Eespool öeldut silmas pidades ning selleks, et kaitsta köögiviljade paljundus- ja istutusmaterjali turustamist liidus, tehakse ettepanek lisada direktiiv 2008/72/EÜ nende liidu õigusnormide loetellu, mis kehtivad Põhja-Iirimaa suhtes vastavalt Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollile 2. lisa punktile „Taimne paljundusmaterjal“.

3.2.6. *Nõukogu määrus (EÜ) nr 111/2005, millega kehtestatakse ühenduse ja kolmandate riikide vahelise narkootikumide lähteainetega kauplemise järelevalve eeskirjad*⁶

Määrusega (EÜ) nr 111/2005 rakendatakse Viinis 19. detsembril 1988 vastu võetud narkootiliste ja psühhotroopsete ainete ebaseadusliku ringluse vastast Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni konventsiooni, mille osaline ühendus on. Eeskätt on määruse (EÜ) nr 111/2005 eesmärk rakendada liidu õiguses nimetatud konventsiooni artiklit 12; selleks on määrusega kehtestatud ühenduse õigusnormid selliste ainete kauplemiseks, mida kasutatakse sageli narkootiliste ja psühhotroopsete ainete ebaseaduslikuks valmistamiseks, ning loodud süsteem, mis võimaldab jälgida liidu ja kolmandate riikide vahelist kauplemist narkootikumide lähteainetega.

Lisaks on määrus (EÜ) nr 111/2005 lahutamatult seotud Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollile 2. lisa kirjas oleva Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 273/2004 narkootikumide lähteainete kohta; sidusa ja kõikehõlmava narkootikumide lähteainete kontrollimise süsteemi saavad tagada ainult need kaks vahendit koos. Kui kohaldataks üksnes määrust (EÜ) nr 273/2004, nagu on sätestatud Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollile praeguses tekstis, tekitaks see narkootikumide lähteainete kontrollimise süsteemi lünka, sest puuduks järelevalve ja kontroll narkootikumide

⁴ EÜT L 226, 13.8.1998, lk 16–23.

⁵ ELT L 205, 1.8.2008, lk 28–39.

⁶ ELT L 22, 26.1.2005, lk 1.

lähteainete Põhja-Iirimaa kaudu toimuva impordi/transiidi/ekspordi üle ning selle tulemusena muutuks Põhja-Iirimaa ebaseaduslike narkootikumide tootmise jaoks atraktiivseks piirkonnaks. Arvestades, et Põhja-Iirimaa ja Iiri Vabariigi vahel ei ole rangelt kontrollitavat piiri, võivad Põhja-Iirimaa kaudu ümber suunatud narkootikumide lähteained jõuda väga lihtsalt Iiri Vabariiki (ja sealt ka teistesse ELi osadesse), kus neid võidakse kasutada ebaseaduslikuks narkootikumide valmistamiseks.

Eespool öeldut silmas pidades ning selleks, et säilitada narkootikumide lähteainete kontrollimise süsteemi liidus, tehakse ettepanek lisada määrus (EÜ) nr 111/2005 nende liidu õigusnormide loetellu, mis kehtivad Põhja-Iirimaa suhtes vastavalt Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokoll 2. lisa punktile „Kemikaalid ja nendega seonduv“.

3.2.7. *Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus 2019/880, mis käsitleb kultuuriväärtuste sissetoomist ja importi*⁷

Määruse 2019/880 eesmärk on säilitada inimkonna kultuuripärandit ning hoida ära ebaseaduslikku kauplemist väljastpoolt ELi pärit kultuuriväärtustega, eriti juhul, kui selline kaubandus võib toetada terrorismi rahastamist. Sel eesmärgil on nimetatud määrusega keelatud tuua liitu kolmandast riigist ebaseaduslikult eksporditud kultuuriväärtusi. Seda üldist keeldu hakatakse kohaldama alates 28. detsembrist 2020. Määrusega on ette nähtud ka see, et väljastpoolt ELi pärit kultuuriväärtusi kontrollitakse liitu importimise korral süstemaatiliselt. Dokumentide, st impordilitsentside ja importija deklaratsioonide kontrollimiseks kasutatakse elektroonilist kesksüsteemi ning seega hakatakse dokumente kontrollima siis, kui see IT-süsteem on töövalmis ja hiljemalt 28. juunist 2025.

Kui määrust 2019/880 ei lisata nende liidu õigusnormide loetellu, mis kehtivad Põhja-Iirimaa suhtes, võivad kolmandatest riikidest, kaasa arvatud Ühendkuningriigist, röövitud või varastatud kultuuriväärtused pääseda Põhja-Iirimaa kaudu liidu siseturule, sest Põhja-Iirimaa ja Iiri Vabariigi vahel ei ole rangelt kontrollitavat piiri ja seega ei toimu seal ka tolli või muude õiguskaitseasutuste kontroll. Kahtlemata hakkaksid petturid seda ära kasutama, et minna mööda liidu impordikontrollist, ning see muudaks määruse ebatõhusaks.

Eespool öeldut silmas pidades ning selleks, et säilitada siseturu terviklikkus kultuuriväärtuste impordi vallas, tehakse ettepanek lisada määrus (EL) nr 2019/880 nende liidu õigusnormide loetellu, mis kehtivad Põhja-Iirimaa suhtes vastavalt Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokoll 2. lisa punktile „Muu“.

3.2.8. *Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/287, millega rakendatakse kahepoolseid kaitseklausleid ja muid mehhanisme, mis võimaldavad ajutiselt peatada Euroopa Liidu ja kolmandate riikide vahel sõlmitud teatavates kaubanduslepingutes sätestatud soodustuste kohaldamise*⁸

Määrusega 2019/287 on kehtestatud sätted selliste kahepoolsete kaitseklauslite ja muude mehhanismide rakendamiseks, mis võimaldavad ajutiselt peatada liidu ja kolmandate riikide vahel sõlmitud kaubanduslepingutes sisalduvate tariifsete soodustuste või muu sooduskohtlemise kohaldamise. Eeskätt kohaldatakse seda määrust kõige uuemate kaubanduslepingute suhtes, mille liit on sõlminud näiteks Jaapani või Singapuriiga.

⁷ ELT L 151, 7.6.2019, lk 1.

⁸ ELT L 53, 22.2.2019, lk 1.

Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokoll 2. lisa on esitatud kõigi kahepoolseid kaitsemeetmeid käsitlevate liidu määruste loetelu. Määrus 2019/287 ei olnud Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokoll 2. lisa koostamise ajal veel jõustunud.

Eespool öeldut silmas pidades ning selleks, et tagada kõigi ELi kaubandusmeetmete kohaldamine selliste Põhja-Iirimaale toodud kaupade suhtes, mille puhul esineb oht, et kõnealune kaup liigub edaspidi liitu, tehakse ettepanek lisada määrus (EL) 2019/287 nende liidu õigusnormide nimistusse, mis kehtivad Põhja-Iirimaa suhtes vastavalt Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokoll 2. lisa punktile „Kahepoolseid kaitsemeetmeid käsitlevad määrused“.

3.2.9. *Selgitav märkus määruse (EL) 978/2012 kohaldamisala kohta⁹*

Määrusega (EL) 978/2012 kohaldatakse liidu üldiste tariifsete soodustuste kava (GSP). Liidu GSP ning Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokoll nõuetekohase toimimise ja terviklikkuse tagamiseks tuleks Ühendkuningriik seoses Põhja-Iirimaaga selle õigusakti kohaldamisalast teatavate elementide osas välja jätta.

Eespool öeldut silmas pidades tehakse ettepanek lisada punkti 4 „Üldised kaubandusega seotud küsimused“ kirjele määruse (EL) 978/2012 kohta märkus selle kohta, et ilma, et see piiraks liidu GSP kohaselt nõuetele vastavate riikide suhtes kehtivate tariifsete soodustuste kohaldamist Ühendkuningriigis Põhja-Iirimaa suhtes:

- ei käsitata määruse (EL) 978/2012 artikli 9 lõike 1 punkti c alapunktis ii ja VI peatükis „Kaitse- ja järelevalvemeetmed“ esinevaid viiteid liikmesriigile viidetena, mis hõlmavad Ühendkuningriiki seoses Põhja-Iirimaaga;
- ei käsitata määruse (EL) 978/2012 artikli 2 punktis k ja VI peatükis „Kaitse- ja järelevalvemeetmed“ esinevaid viiteid liidu turule viidetena, mis hõlmavad Ühendkuningriigi turgu seoses Põhja-Iirimaaga, ning
- ei käsitata määruses (EL) 978/2012 esinevaid viiteid liidu tootjatele ja liidu tootmisharule viidetena, mis hõlmavad Ühendkuningriigi tootjaid või tootmisharu seoses Põhja-Iirimaaga.

3.2.10. *Selgitav märkus liidu kaubanduse kaitsemeetmete alaste peamiste õigusnormide ja meetmete kohaldamisala kohta*

Liidu kaubanduse kaitsemeetmete alased alusmäärused on kirjas Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokoll 2. lisa. Liidu kaubanduse kaitsemeetmete alaste määruste ning Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokoll nõuetekohase toimimise ja terviklikkuse tagamiseks tuleks selgitada teatavate õigusaktide kohaldamisala Ühendkuningriigis seoses Põhja-Iirimaaga.

Eespool öeldut silmas pidades tehakse ettepanek lisada punkti 5 „Kaubanduse kaitsemeetmed“ märkus selle kohta, et ilma, et see piiraks liidu kaubanduse kaitsemeetmete kohaldatavust Ühendkuningriigis Põhja-Iirimaa suhtes, ei käsitata määruse (EL) 2016/1036, määruse (EL) 2016/1037, määruse (EL) 2015/478 ja määruse (EL) 2015/755 viiteid liikmesriikidele või liidule viidetena, mis hõlmavad Ühendkuningriiki seoses Põhja-Iirimaaga. Lisaks võivad importijad, kes tasusid Põhja-Iirimaal tollivormistuse läbinud kaupade impordilt dumpinguvastaseid tollimakse või tasakaalustavaid tollimakse, taotleda selliste maksude tagasimaksmist üksnes vastavalt kas määruse (EL) 2016/1036 artikli 11 lõikele 8 või määruse (EL) 2016/1037 artiklile 21.

⁹ ELT L 303, 31.10.2012, lk 1.

3.2.11. Selgitav märkus liidu kahepoolsete kaitsemeetmete kohaldamisala kohta

Kahepoolsete kaitsemeetmete alased liidu õigusnormid on kirjas Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollis 2. lisas. Liidu õigusnormide ning Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollis nõuetekohase toimimise ja terviklikkuse tagamiseks tuleks selgitada teatavate õigusaktide kohaldamisala Ühendkuningriigis seoses Põhja-Iirimaaga.

Ilma et see piiraks liidu kahepoolsete kaitsemeetmete kohaldatavust Ühendkuningriigis seoses Põhja-Iirimaaga, ei käsitata punktis 6 „Kahepoolseid kaitsemeetmeid käsitlevad määrused“ nimetatud määrustes esinevaid viiteid liikmesriikidele või liidule viidetena, mis hõlmavad Ühendkuningriiki seoses Põhja-Iirimaaga.

3.3. Väljaastumislepingu I lisa sotsiaalkindlustuse koordineerimise kohta

Väljaastumislepingu I lisa I osas on loetletud sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise halduskomisjoni otsused ja soovitusel, mida liit ja Ühendkuningriik peavad sotsiaalkindlustuse koordineerimise eeskirju kohaldades nõuetekohaselt arvesse võtma (vt väljaastumislepingu artikkel 31).

19. detsembril 2018 kiitis sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise halduskomisjon heaks otsuse nr F3¹⁰ määruse (EÜ) nr 883/2004 artikli 68 tõlgendamise kohta seoses diferentseeritud lisahüvitise arvutamise meetodiga. Seda otsust kohaldatakse alates 16. juulist 2019, kuid seda ei ole I lisa I osas siiski nimetatud ja see tuleks sinna lisada.

27. juunil 2019 võttis sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise halduskomisjon vastu otsuse nr E7,¹¹ milles sätestatakse alates 3. juulist 2019 kehtiva koostöö ja teabevahetuse praktiline kord senikauaks, kuni liikmesriigid on sotsiaalkindlustusteabe elektroonilise vahetamise süsteemi (EESSI) täielikult kasutusele võtnud. Seda otsust ei ole väljaastumislepingu I lisas siiski nimetatud ja see tuleks sinna lisada.

4. ÕIGUSLIK ALUS

Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 218 lõikes 9 on ette nähtud kord, mille alusel võetakse vastu otsused, millega „kehtestatakse lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku.“

Otsus, mille ühiskomitee peab vastu võtma, on õigusliku toimega akt. Vastavalt lepingu artikli 166 lõikele 2 muutub kavandatav õigusakt lepinguosaliste jaoks siduvaks.

Kavandatav õigusakt ei täienda ega muuda lepingu institutsioonilist raamistikku.

Seega on ettepanekus esitatud otsuse menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9.

Kavandatava õigusakti ainus eesmärk ja sisu on ühelt poolt muuta lepingut, et kõrvaldada väljajätted ja puudused, ilma lepingu olulisi elemente muutmata, ning teiselt poolt muuta lepingut selles selgelt sätestatud juhtudel.

Leping on sõlmitud Euroopa Liidu lepingu artikli 50 lõike 2 alusel.

¹⁰ ELT C 215, 26.6.2019, lk 2.

¹¹ ELT C 73, 6.3.2020, lk 5.

Seepärast ja kooskõlas aluspõhimõttega, et õigusakti saab muuta ainult sama liiki õigusaktiga, on ettepanekus esitatud otsuse materiaalõiguslik alus Euroopa Liidu lepingu artikli 50 lõige 2.

4.1. Järeldus

Ettepanekus esitatud otsuse õiguslik alus peaks seega olema Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 50 lõige 2 koostoimes ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikega 9.

5. KAVANDATAVA ÕIGUSAKTI AVALDAMINE

Kuna ühiskomitee otsusega muudetakse väljaastumislepingut, on asjakohane avaldada otsus pärast vastuvõtmist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

milles määratakse kindlaks seisukoht, mis võetakse Euroopa Liidu nimel Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise lepinguga loodud ühiskomitees seoses nimetatud lepingu muutmist käsitleva otsuse vastuvõtmisega

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artikli 50 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 218 lõiget 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Liit sõlmis Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise lepingu (edaspidi „väljaastumisleping“) nõukogu otsusega (EL) 2020/135¹² 30. jaanuaril 2020 ning see jõustus 1. veebruaril 2020.
- (2) Väljaastumislepingu artikli 164 lõike 5 punktiga d anti ühiskomiteele õigus võtta vastu otsuseid, millega muudetakse nimetatud lepingut, tingimusel et sellised muudatused on vajalikud selleks, et parandada vigu, kõrvaldada väljajätte ja muid puudusi või lahendada olukordi, mida lepingu allkirjastamise ajal ei osatud ette näha, ja tingimusel et selliste otsustega ei muudeta käesoleva lepingu olulisi osi. Vastavalt väljaastumislepingu artikli 166 lõikele 2 on ühiskomitee vastuvõetud otsused liidu ja Ühendkuningriigi suhtes siduvad ning liit ja Ühendkuningriik peavad neid otsuseid rakendama, kusjuures neil on samad õiguslikud tagajärjed kui väljaastumislepingul. Vastavalt väljaastumislepingu artiklile 182 on Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokoll selle lepingu lahutamatu osa.
- (3) Teatavad väljaastumislepingus osutatud kuupäevad olid lepingu jõustumise ajaks juba möödunud ning õiguskindluse huvides tuleks neid seega muuta ning teha vastavad kohandused.
- (4) Väljaastumislepingu artikkel 145 ei sisalda sätteid, mis reguleeriksid söe ja terase teadusfondist Ühendkuningriigi toetusesaajatele enne üleminekuperioodi lõppu antud toetusi, ning seepärast tuleks seda artiklit selle koha pealt täiendada, et tagada õiguskindlus kehtivate toetuslepingute osas.
- (5) Eksituse tõttu ei ole väljaastumislepingu I lisa I osas nimetatud sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise halduskomisjoni kaht otsust ning Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokoll 2. lisa ei ole nimetatud kaheksat õigusakti, mis on olulised, et kohaldada siseturu eeskirju Põhja-Iirimaa liikuva kauba suhtes. Seetõttu tuleks need otsused ja õigusaktid lisada nimetatud lisadesse. Peale selle on Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokoll 2. lisa loetletud teatavate konkreetsete õigusaktide

¹² ELT L 29, 31.1.2020, lk 1.

kohaldamisala täiendavaks täpsustamiseks vajalikud kolm märkust. Seetõttu tuleks need märkused lisada Iirimaa ja Põhja-Iirimaa 2. lissasse.

- (6) Ühiskomitee peaks nende väljajätete ja puuduste kõrvaldamiseks võtma vastu otsuse vastavalt väljaastumislepingu artikli 164 lõike 5 punktile d.
- (7) Seetõttu on asjakohane määrata kindlaks ühiskomitees liidu nimel võetav seisukoht,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Liidu nimel võetakse väljaastumislepinguga loodud ühiskomitees seoses väljaastumislepingu artikli 164 lõike 5 punkti d kohaselt tehtava ühiskomitee otsusega seisukoht teha väljaastumislepingus järgmised muudatused.

- 1) Artikli 135 pealkirjas asendatakse aastaarvud „2019. ja 2020“ aastaarvuga „2020.“ ning lõikes 1 asendatakse fraas „aastatel 2019 ja 2020“ fraasiga „2020. aastal“.
- 2) Artikli 137 pealkirjas asendatakse fraas „aastatel 2019 ja “ sõnaga „aastal“ ning lõike 1 esimesest lõigust jäetakse välja fraas „2019. ja“.
- 3) Artikli 143 lõiget 1 muudetakse järgmiselt.
 - (a) Teises lõigus asendatakse fraas „31. juulil 2019“ fraasiga „31. juulil 2020“.
 - (b) Kolmas lõik asendatakse järgmisega:

„2020. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannetes esitatakse maksed, mis on tehtud teise lõigu punktis b osutatud eraldistest alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast kuni 31. detsembrini 2020 samade finantstehingute jaoks kui need, millele osutatakse käesolevas lõikes, kuid mille kohta tehakse otsus käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval või pärast seda.“
- 4) Artikli 144 lõike 1 teises lõigus asendatakse fraas „31. juulil 2019“ fraasiga „31. juulil 2020“.
- 5) Artiklisse 145 lisatakse järgmine lõik:

„Seoses Euroopa Liidu lepingu ja Euroopa Liidu toimimise lepingu protokolliga 37 loodud sõe ja terase teadusfondi projektidega, mille toetuslepingud kirjutatakse alla enne üleminekuperioodi lõppu, kohaldatakse Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis jätkuvalt kohaldatavat liidu õigust pärast üleminekuperioodi lõppu ja kuni projektide lõpetamiseni. Kohaldatav liidu õigus hõlmab eelkõige järgmisi sätteid, sealhulgas nende muudatusi, sõltumata muudatuse vastuvõtmise, jõustumise või kohaldamise kuupäevast:

 - (a) nõukogu otsused 2003/76/EÜ¹³, 2003/77/EÜ¹⁴ ja 2008/376/EÜ¹⁵;

¹³ Nõukogu 1. veebruari 2003. aasta otsus 2003/76/EÜ, millega kehtestatakse Euroopa Ühenduse asutamislepingule lisatud ESTÜ asutamislepingu kehtivuse lõppemise finantstagajärgi ning sõe ja terase teadusfondi käsitleva protokolliga rakendamiseks vajalikud meetmed (ELT L 29, 5.2.2003, lk 22).

¹⁴ Nõukogu 1. veebruari 2003. aasta otsus 2003/77/EÜ, millega kehtestatakse likvideeritava ESTÜ varade ja pärast likvideerimise lõpetamist sõe ja terase teadusfondi varade haldamise mitmeaastased finantssuunised (ELT L 29, 5.2.2003, lk 25).

- (b) artikli 138 lõike 2 punktis a ning punktides c–e osutatud õigusaktid.“
- 6) Artiklit 150 muudetakse järgmiselt.
- (a) Lõiget 4 muudetakse järgmiselt:
- i) neljandas lauses asendatakse fraas „15. detsembril“ fraasiga „15. oktoobril“ ja aastaarv „2019“ aastaarvuga „2020“;
 - ii) viiendas lauses asendatakse fraas „15. detsembril 2030“ fraasiga „15. oktoobril 2031“.
- (b) Lõiget 8 muudetakse järgmiselt:
- i) esimeses lõigus asendatakse aastaarv „2019“ aastaarvuga „2020“;
 - ii) teise lõigu esimeses lauses asendatakse aastaarv „2020“ aastaarvuga „2021“.
- 7) Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokoll 2. lisasse lisatakse järgmised märkused.
- (a) Punkti 4 „Üldised kaubandusega seotud küsimused“ kirje „Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrus (EL) nr 978/2012 üldiste tariifsete soodustuste kava kohaldamise ning nõukogu määruse (EÜ) nr 732/2008 kehtetuks tunnistamise kohta“ järele:
- „Ilma, et see piiraks liidu üldiste tariifsete soodustuste kava kohaselt nõuetele vastavate riikide suhtes kehtivate tariifsete soodustuste kohaldamist Ühendkuningriigis Põhja-Iirimaa suhtes:
- ei käsitata määruse (EL) 978/2012 artikli 9 lõike 1 punkti c alapunktis ii ja VI peatükis „Kaitse- ja järelevalvemeetmed“ esinevaid viiteid liikmesriigile viidetena, mis hõlmavad Ühendkuningriiki seoses Põhja-Iirimaaga;
 - ei käsitata määruse (EL) 978/2012 artikli 2 punktis k ja VI peatükis „Kaitse- ja järelevalvemeetmed“ esinevaid viiteid liidu turule viidetena, mis hõlmavad Ühendkuningriigi turgu seoses Põhja-Iirimaaga, ning
 - ei käsitata määruses (EL) 978/2012 esinevaid viiteid liidu tootjatele ja liidu tootmisharule viidetena, mis hõlmavad Ühendkuningriigi tootjaid või tootmisharu seoses Põhja-Iirimaaga.“
- (b) Punktis 5 „Kaubanduse kaitsemeetmed“ punkti pealkirja järele:
- „Ilma, et see piiraks liidu kaubanduse kaitsemeetmete kohaldatavust Ühendkuningriigis Põhja-Iirimaa suhtes, ei käsitata määruse (EL) 2016/1036, määruse (EL) 2016/1037, määruse (EL) 2015/478 ja määruse (EL) 2015/755 viiteid liikmesriikidele või liidule viidetena, mis hõlmavad Ühendkuningriiki seoses Põhja-Iirimaaga. Lisaks võivad importijad, kes tasusid Põhja-Iirimaal tollivormistuse läbinud kaupade impordilt dumpinguvastaseid tollimakse või tasakaalustavaid tollimakse, taotleda selliste maksude tagasimaksmist üksnes vastavalt kas määruse (EL) 2016/1036 artikli 11 lõikele 8 või määruse (EL) 2016/1037 artiklile 21.“

¹⁵ Nõukogu 29. aprilli 2008. aasta otsus 2008/376/EÜ söe ja terase teadusfondi teadusprogrammi vastuvõtmise ja selle programmi mitmeaastaste tehniliste suuniste kohta (EÜT L 130, 20.5.2008, lk 7).

- (c) Punktis 6 „Kahepoolseid kaitsemeetmeid käsitlevad määrused“ punkti pealkirja järel:

„Ilma et see piiraks liidu kahepoolsete kaitsemeetmete kohaldatavust Ühendkuningriigis seoses Põhja-Iirimaa, ei käsitata allpool nimetatud määrustes esinevaid viiteid liikmesriikidele või liidule viidetena, mis hõlmavad Ühendkuningriiki seoses Põhja-Iirimaa.“

- 8) Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokoll 2. lisasse lisatakse järgmised õigusaktid:
- punktis 6 „Kahepoolseid kaitsemeetmeid käsitlevad määrused“: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/287, millega rakendatakse kahepoolseid kaitseklausleid ja muid mehhanisme, mis võimaldavad ajutiselt peatada Euroopa Liidu ja kolmandate riikide vahel sõlmitud teatavates kaubanduslepingutes sätestatud soodustuste kohaldamise¹⁶;
 - punktis 23 „Kemikaalid ja nendega seonduv“: nõukogu määrus (EÜ) nr 111/2005, millega kehtestatakse ühenduse ja kolmandate riikide vahelise narkootikumide lähteainetega kauplemise järelevalve eeskirjad¹⁷;
 - punktis 25 „Jäätmed“: direktiiv (EL) 2019/904 teatavate plasttoodete keskkonnamõju vähendamise kohta¹⁸;
 - punktis 29 „Toit – üldine“: nõukogu direktiiv 2011/91/EL toidupartiide tähistamise ja märgistamise kohta¹⁹;
 - punktis 42 „Taimne paljundusmaterjal“: nõukogu 14. juuni 1966. aasta direktiiv 66/401/EMÜ söodakultuuride seemne turustamise kohta²⁰; nõukogu 20. juuli 1998. aasta direktiiv 98/56/EÜ dekoratiivtaimede paljundusmaterjali turustamise kohta²¹ ning nõukogu 15. juuli 2008. aasta direktiiv 2008/72/EÜ köögiviljade paljundus- ja istutusmaterjali, välja arvatud seemne turustamise kohta²²;
 - punktis 47 „Muu“: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 2019/880 ohtlike kemikaalide ekspordi ja impordi kohta²³.
- 9) Väljaastumislepingu I lisa I osasse lisatakse järgmised õigusaktid:
- pealkirja „Elektrooniline andmevahetus (E-seeria)“ alla: sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise halduskomisjoni otsus nr E7, milles käsitletakse koostöö ja teabevahetuse praktilist korda senikauaks, kuni liikmesriigid on sotsiaalkindlustusteabe elektroonilise vahetamise süsteemi (EESSI) täielikult kasutusele võtnud²⁴;
 - pealkirja „Perehüvitised (F-seeria)“ alla: sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise halduskomisjoni otsus nr F3²⁵ määruse (EÜ) nr

¹⁶ ELT L 53, 22.2.2019, lk 1.

¹⁷ ELT L 22, 26.1.2005, lk 1.

¹⁸ ELT L 155, 12.6.2019, lk 1.

¹⁹ ELT L 334, 16.12.2011, lk 1.

²⁰ EÜT 125, 11.7.1966, lk 2298–2308.

²¹ EÜT L 226, 13.8.1998, lk 16–23.

²² ELT L 205, 1.8.2008, lk 28–39.

²³ ELT L 151, 7.6.2019, lk 1.

²⁴ ELT C 73, 6.3.2020, lk 5.

²⁵ ELT C 215, 26.6.2019, lk 2.

883/2004 artikli 68 tõlgendamise kohta seoses diferentseeritud
lisahüvitise arvutamise meetodiga.

Artikkel 2

Ühiskomitee otsus avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 3

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*